

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA
PRVI ODJEL

ODLUKA

Zahtjev br. 1337/22
Mario BERIŠIĆ
protiv Hrvatske

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući 30. travnja 2026. u odboru u sastavu:

Artūrs Kučš, *predsjednik*,

Davor Derenčinović,

Anna Adamska-Gallant, *suci*,

i Liv Tigerstedt, *zamjenica tajnika odjela*,

uzimajući u obzir:

zahtjev (br. 1337/22) protiv Republike Hrvatske koji je hrvatski državljanin g. Mario Berišić („podnositelj zahtjeva”), koji je rođen 1991. i živi u Vukovaru i kojeg je zastupala gđa I. Margetić, odvjetnica u Zagrebu, podnio Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Konvencija”) dana 23. prosinca 2021.,

odluku da se Vladu Republike Hrvatske („Vlada”), koju je zastupala njezina zastupnica, gđa Š. Stažnik, obavijesti o prigovoru o istražnom zatvoru podnositelja zahtjeva na temelju članka 5. stavka 1. točke (c) i stavka 3. Konvencije, a da se ostatak zahtjeva proglasi nedopuštenim,

očitovanja stranaka,

nakon vijećanja odlučuje kako slijedi:

PREDMET SPORA

1. Predmet se odnosi na istražni zatvor podnositelja zahtjeva.
2. U kolovozu 2020. podnositelj zahtjeva uhićen je nakon što tri godine nije bio dostupan nadležnim tijelima. Protiv njega je određen istražni zatvor.
3. U prosincu 2020. protiv podnositelja je podignuta optužnica zbog kaznenog djela prijevare. Nadležni državni odvjetnik predložio je produljenje istražnog zatvora zbog opasnosti od bijega. Podnositelj zahtjeva istaknuo je da je pravomoćnom presudom u drugom kaznenom postupku upućen na izdržavanje kazne zatvora u trajanju od pet mjeseci i deset dana u Zatvoru u

Osijeku. Pojasnio je i da, budući da će biti na izdržavanju kazne zatvora, ne postoji opasnost od bijega pa nema potrebe za produljenjem istražnog zatvora.

4. Dana 31. prosinca 2020. Općinski sud u Novom Zagrebu produljio je istražni zatvor podnositelja zahtjeva smatrajući da će ga se, ako kaznu zatvora bude izdržavao u Zatvoru u Osijeku, morati dovesti u Zagreb na rasprave, čime bi se stvarali nepotrebni troškovi. Nadalje, izrečena mu je kazna zatvora u trajanju od svega pet mjeseci pa, s obzirom na mogućnosti odgoda zbog pandemije bolesti COVID-19, nije bilo sigurno da će postupak biti dovršen u tom roku.

5. Dana 2. veljače 2021. Županijski sud u Velikoj Gorici potvrdio je to rješenje. Naveo je da nije bilo potrebno uzimati u obzir okolnosti na koje se pozvao niži sud kad je ispitivao je li istražni zatvor potreban, ali da u svakom slučaju, ako se podnositelj već nalazi u istražnom zatvoru, taj istražni zatvor ima prednost pred izdržavanjem kazne zatvora. Nadalje je utvrdio da Zakon o kaznenom postupku ne propisuje da će se istražni zatvor ukinuti ako je optuženik upućen na izdržavanje kazne zatvora.

6. Dana 8. lipnja 2021. Ustavni sud utvrdio je da nije došlo do povrede članka 5. Konvencije. Naveo je da na temelju sudske prakse Vrhovnog suda (II Kž 321/2008-3; II Kž 121/2016-5; II Kž 133/2017-4; II Kž 44/2018-4; i II Kž 537/2020-4), u skladu s člankom 49. stavkom 4. Zakona o izvršavanju kazne zatvora, istražni zatvor u kaznenom postupku koji je u tijeku ima prednost pred izdržavanjem kazne zatvora izrečene u drugom predmetu. Troje sudaca priložilo je izdvojeno mišljenje navodeći da to stajalište nije opravdano i, štoviše, da je u suprotnosti s načelom pretpostavke nedužnosti.

7. U međuvremenu, dana 8. veljače 2021. Općinski sud u Novom Zagrebu ukinuo je istražni zatvor podnositelja zahtjeva smatrajući da se opasnost od bijega može otkloniti ako se podnositelju omogući izdržavanje kazne zatvora. Taj je sud poslao dopis Zatvoru u Osijeku u kojem je zatražio da ga se obavijesti ako podnositelj podnese zahtjev za puštanje na slobodu kako bi mogao ispitati je li potrebno ponovno odrediti istražni zatvor.

8. Nadalje, dana 29. siječnja 2021. Općinski kazneni sud u Zagrebu, u još jednom kaznenom postupku protiv podnositelja zahtjeva, došao je do istog zaključka (da se opasnost od bijega može otkloniti ako se podnositelju dopusti izdržavanje kazne zatvora) te je ukinuo istražni zatvor podnositelja određen u tom postupku.

9. Podnositelj zahtjeva proveo je 40 dana u istražnom zatvoru na temelju rješenja Općinskog suda u Novom Zagrebu od 31. prosinca 2021. i Županijskog suda u Velikoj Gorici od 2. veljače 2021.

10. Dana 6. rujna 2021. Općinski sud u Novom Zagrebu osudio je podnositelja zahtjeva na kaznu zatvora, a vrijeme provedeno u istražnom zatvoru uračunato mu je u kaznu zatvora.

11. Podnositelj zahtjeva pred Sudom je prigovorio, pozivajući se na članak 5. stavak 1. točku (c) i stavak 3. Konvencije, da su rješenja domaćih

sudova kojima se produljuje njegov istražni zatvor bila proizvoljna i neopravdana u okolnostima u kojima se opasnost od bijega mogla spriječiti njegovim upućivanjem na izdržavanje kazne zatvora izrečene u drugom predmetu.

OCJENA SUDA

12. Vlada je tvrdila da je podnositelj zahtjeva zloupotrijebio svoje pravo na podnošenje pojedinačnog zahtjeva jer u svojem zahtjevu nije spomenuo da mu je istražni zatvor ukinut 8. veljače 2021. i da nije odmah nakon toga započeo izdržavanje kazne zatvora jer je bio u istražnom zatvoru u vezi s nekoliko drugih kaznenih postupaka. Sud primjećuje da ta rješenja ni na koji način nisu promijenila činjenicu da je podnositelj proveo 40 dana u istražnom zatvoru na temelju rješenja zbog kojih prigovara (usporedi *Margaretić protiv Hrvatske*, br. 16115/13, stavak 79., 5. lipnja 2014.). Način na koji je podnositelj zahtjeva iznio svoje argumente stoga nije predstavljao zloupotrijebu prava na podnošenje zahtjeva (usporedi *J.B. protiv Poljske*, br. 57675/10, stavak 44., 3. studenoga 2015.).

13. Vlada je nadalje tvrdila da podnositelj zahtjeva nije pretrpio značajnu štetu jer mu je istražni zatvor ukinut 8. veljače 2021., a vrijeme provedeno u istražnom zatvoru uračunato mu je u kaznu zatvora. Sud ponavlja da je podnositelj proveo 40 dana u istražnom zatvoru na temelju rješenja zbog kojih prigovara i dalje napominje da je već odbio sličnu tvrdnju o uračunavanju u predmetu *Van Velden protiv Nizozemske* (br. 30666/08, stavci 38. – 39., 19. srpnja 2011.). Naime, značajka je kaznenog postupka mnogih ugovornih stranaka uračunati vrijeme provedeno u istražnom zatvoru prije pravomoćne osuđujuće presude i izricanja kazne zatvora u ukupno trajanje kazne zatvora. Kad bi Sud općenito smatrao da je svaka šteta koja proizlazi iz istražnog zatvora stoga *ipso facto* beznačajna u smislu Konvencije, velik dio potencijalnih prigovora na temelju članka 5. bio bi izvan opsega njegova nadzora. Stoga se i taj prigovor odbija.

14. Sud nadalje ponavlja da se članak 5. stavak 1. Konvencije uglavnom odnosi na postojanje zakonite osnove za lišenje slobode u okviru kaznenog postupka, a moguća opravdanja za to lišenje slobode obuhvaćena su člankom 5. stavkom 3. Konvencije (vidi *Khodorkovskiy protiv Rusije*, br. 5829/04, stavak 165., 31. svibnja 2011.).

15. U ovom predmetu osporavano rješenje o produljenju istražnog zatvora imalo je pravnu osnovu i sadržavalo je barem nekakvo obrazloženje, čak i ako je, kako je podnositelj zahtjeva tvrdio, to obrazloženje bilo manjkavo ili nedostatno. Stoga se ne može reći da je podnositeljev istražni zatvor bio nezakonit na temelju članka 5. stavka 1. Konvencije. Kad je riječ o relevantnosti i dostatnosti razloga koje su naveli nacionalni sudovi, Sud smatra prikladnijim ispitati to pitanje na temelju članka 5. stavka 3. (usporedi *Buzadji protiv Republike Moldove* [VV], br. 23755/07, stavak 61.,

ECHR 2016 (izvadci); *Šoš protiv Hrvatske*, br. 26211/13, stavak 73., 1. prosinca 2015.; i *Rubtsov i Balayan protiv Rusije*, br. 33707/14 i 3762/15, stavak 35., 10. travnja 2018.).

16. Mjerodavna opća načela na temelju članka 5. stavka 3. Konvencije sažeta su u predmetu *Merabishvili protiv Gruzije* ([VV], br. 72508/13, stavci 222. – 225., 28. studenoga 2017.). Sud ponavlja i da domaći sudovi moraju ispitati sve činjenice koje idu u prilog ili protiv postojanja stvarne potrebe u javnom interesu koja opravdava, uz uvažavanje načela pretpostavke nedužnosti, odstupanje od pravila o poštovanju osobne slobode te ih iznijeti u svojim odlukama o zahtjevima za puštanje na slobodu (vidi *Boicenco protiv Moldove*, br. 41088/05, stavkom 140., 11. srpnja 2006.).

17. Nadalje, nije zadaća Suda zamijeniti nacionalne vlasti, koje su u boljem položaju za tumačenje nacionalnog zakonodavstva, ispitivanje svih okolnosti predmeta i donošenje svih potrebnih odluka, među ostalim o istražnom zatvoru (vidi *Kotov protiv Rusije* [VV], br. 54522/00, stavak 122., 3. travnja 2012.). Sud u biti na temelju razloga navedenih u tim rješenjima domaćih sudova o istražnom zatvoru treba odlučiti je li došlo do povrede članka 5. Konvencije (vidi *Stašaitis protiv Litve*, br. 47679/99, stavak 82., 21. ožujka 2002.).

18. U ovom predmetu nesporno je da su nacionalni sudovi objasnili daljnje postojanje osnovane sumnje da je podnositelj zahtjeva počinio kazneno djelo te da su na odgovarajući način procijenili i dokazali postojanje znatne opasnosti od bijega podnositelja zahtjeva ako bi bio na slobodi. Podnositelj zahtjeva posebno prigovara da vlasti navodno nisu navele relevantne i dostatne razloge u odnosu na njegovu tvrdnju da se opasnost od bijega mogla otkloniti dopuštanjem da izdržava kaznu zatvora izrečenu u drugom predmetu.

19. U tom smislu Sud napominje da se sudska praksa Vrhovnog suda koja je poslužila kao osnova za odbijanje podnositeljeve tvrdnje (vidi stavak 6.6 ove odluke) temelji na članku 49. stavku 4. Zakona o izvršavanju kazne zatvora, u kojem se navodi da će, ako je osuđeniku određen istražni zatvor u drugom kaznenom postupku, sudac izvršenja odmah donijeti rješenje o upućivanju na izdržavanje kazne zatvora; međutim, izdržavanje kazne zatvora počinje tek nakon ukidanja istražnog zatvora (vidi *Dervishi protiv Hrvatske*, br. 67341/10, stavci 109. i 124., 25. rujna 2012.).

20. Sud primjećuje da se u članku 49. stavku 4. Zakona o izvršavanju kazne zatvora odražava načelo da se istražni zatvor i izdržavanje kazne zatvora ne mogu provoditi istodobno jer služe različitim svrhama: istražni zatvor je preventivna mjera, a kazna zatvora je kaznena i rehabilitirajuća mjera (vidi gore navedeni predmet *Dervishi*, stavak 125.). Čini se da je taj članak osmišljen kako bi se osigurao kontinuitet i učinkovitost u izvršavanju kazne zatvora. Upućivanjem na izdržavanje kazne zatvora čim se sazna da je istražni zatvor određen ili produljen u drugom predmetu izbjegavaju se nepotrebne administrativne praznine i sprječavaju situacije u kojima se

osuđenik pušta na slobodu između istražnog zatvora i izvršenja kazne zatvora, što bi moglo dovesti do opasnosti od bijega ili ponovnog počinjenja kaznenog djela.

21. Međutim, čini se da u toj odredbi ničim nije propisano da bi istražni zatvor uvijek trebao imati prednost pred izdržavanjem kazne zatvora izrečene u drugom predmetu. Sud nadalje primjećuje da, osim pozivanja na dotičnu odredbu, u sudskoj praksi Vrhovnog suda nisu navedeni razlozi koji bi opravdali pristup davanja prednosti istražnom zatvoru i odbijanja svake tvrdnje da se opasnost od bijega može otkloniti ako se osobi dopusti izdržavanje kazne zatvora izrečene u drugom predmetu. Primjerice, ne uzimaju se u obzir načela pretpostavke nedužnosti i brzog izvršenja kazni zatvora ni činjenica da argument o opasnosti od bijega ima manju težinu nakon donošenja rješenja o upućivanju na izdržavanje kazne zatvora.

22. Sud primjećuje i da je 8. veljače 2021. isti domaći sud ukinuo istražni zatvor podnositelja zahtjeva. Složio se s podnositeljevim odvjetnikom da se opasnost od bijega može otkloniti ako se podnositelju dopusti izdržavanje kazne zatvora. Drugi sud u drugom predmetu protiv podnositelja zahtjeva došao je do istog zaključka (vidi stavke 7.7 i 8. ove odluke).

23. Međutim, Sud ne poriče da mogu postojati razlozi zašto bi istražni zatvor trebao imati prednost pred izdržavanjem kazne zatvora izrečene u drugom predmetu. Kao što je Ustavni sud naveo u svojoj odluci br. U-III/2155/2020 od 19. svibnja 2020., izdržavanje kazne zatvora može se prekinuti, odgoditi ili olakšati raznim pogodnostima. Iako je za te mjere potrebno dobiti odobrenje, a pristup Općinskog suda u Novom Zagrebu u ovom predmetu (vidi stavak 7. ove odluke) pokazuje mogućnost koordinacije između tijela u takvim okolnostima, razlozi mogu nadilaziti puku administrativnu praktičnost za domaća tijela.

24. U svakom slučaju, Sud ne može zanemariti to da se podnositelj zahtjeva pozvao na izdržavanje kazne zatvora izrečene u drugom predmetu kao alternativu istražnom zatvoru za osiguranje njegova dolaska na suđenje. S tim u vezi Sud ponavlja da su, prema njegovoj dobro utvrđenoj sudskoj praksi na temelju članka 5. stavka 3., kad odlučuju treba li osobu pustiti na slobodu ili lišiti slobode, vlasti dužne razmotriti alternativne mjere za osiguranje dolaska osobe na suđenje (vidi *Idalov protiv Rusije* [VV], br. 5826/03, stavak 140., 22. svibnja 2012.).

25. Međutim, to se odnosi na jamstva i blaže mjere izričito namijenjene za osiguravanje dolaska optuženika na raspravu, kao što su jamstvo ili zabrana napuštanja mjesta prebivališta (koje su izričito predviđene hrvatskim pravom; vidi gore navedeni predmet *Margaretić*, stavci 70. i 92.), koje bi mogle omogućiti privremeno puštanje optuženika na slobodu nakon što daljnji istražni zatvor prestane biti opravdan (vidi *Jablonski protiv Poljske*, br. 33492/96, stavak 83., 21. prosinca 2000.; *Aleksandr Makarov protiv Rusije*, br. 15217/07, stavak 138., 12. ožujka 2009.; *Peša protiv Hrvatske*, br. 40523/08, stavak 107., 8. travnja 2010.; i *Orban protiv Hrvatske*,

br. 56111/12, stavak 60., 19. prosinca 2013.). Teško je reći da se obveza razmatranja alternativnih mjera za osiguranje pojavljivanja optuženika na suđenju odnosi i na mjere koje su osmišljene u druge svrhe i podrazumijevaju druga ograničenja (kao što je kazna zatvora, koja je kaznena i rehabilitirajuća mjera) i koje samo usputno utječu i na opasnost od bijega.

26. Prema tome, činjenica da nacionalni sudovi navodno nisu naveli relevantne i dostatne razloge kad su odbili tvrdnju podnositelja zahtjeva da se opasnost od bijega mogla otkloniti dopuštanjem da izdržava kaznu zatvora izrečenu u drugom predmetu, iako je vrijedna žaljenja (vidi stavke 19. – 23. ove odluke), nije mogla dovesti do povrede članka 5. stavka 3. Konvencije.

27. S obzirom na razmatranja navedena u stavcima 25. i 26. ove odluke zahtjev je očigledno neosnovan i mora se odbaciti u skladu s člankom 35. stavkom 3. točkom (a) i stavkom 4. Konvencije.

Iz tih razloga Sud jednoglasno

proglašava zahtjev nedopuštenim.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 21. svibnja 2026.

Liv Tigerstedt
zamjenica tajnika

Artūrs Kučš
predsjednik

Prevela prevoditeljska agencija Alkemist

ALKEMIST
European Translation Agency
ALKEMIST STUDIO d.o.o.
Miramarska 24/6, 10 000 Zagreb
OIB: 72466496524